

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

Πολυτεχνείου 6, 104 33 Αθήνα
τηλ.: 210-5243434, fax: 210-5228231
e-mail: p-e-f@otenet.gr

Αθήνα, 27 Μαΐου 2009

Οι θέσεις της Π.Ε.Φ. για τα θέματα των Λατινικών Θεωρητικής Κατεύθυνσης Γ' Λυκείου

Τα θέματα των Λατινικών της θεωρητικής κατεύθυνσης ήταν αναμενόμενα χωρίς ιδιαίτερες εκπλήξεις, απαιτούσαν όμως καλή προετοιμασία των υποψηφίων.

I. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Τα προς μετάφραση κείμενα προέρχονται από τις διδακτικές ενότητες XXV και XLVI του σχολικού εγχειριδίου. Το δεύτερο απόσπασμα έχει κάποια μεταφραστική δυσκολία, και απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή.

II. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οι γραμματικές και συντακτικές ασκήσεις - κλιμακούμενης δυσκολίας - κινούνται στην παραδοσιακή πρακτική των τελευταίων ετών, ελέγχοντας μόνο την απομνημόνευση τύπων, στερούνται πρωτοτυπίας και ευρηματικότητας - γεγονός αναπόφευκτο λόγω της περιορισμένης ύλης, ίδιας τα τελευταία 27 χρόνια. Επομένως, δεν μπορεί κανείς να αποφύγει τις αλληλοεπικαλύψεις και επαναλήψεις στη διατύπωση των θεμάτων· ίσως είναι καιρός να αντικατασταθεί το υπάρχον διδακτικό βιβλίο με νεότερο.

1.α. die / muros / opes / urbium / communi salute

1.β. quod / nullius / vobis ipsis / eas

1.γ. propius / extero / maxime / carissimarum

2.α. dic / decerptum iri / cautum / tutandi / nolles / fierent/ cecidistis / fuerimus

2.β.

habemus: habeamus / haberemus / habituri (ae, a) simus / habuerimus / habuissemus
sumptum est: sumere / sumpsisse

3.α.

ante diem: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο *decerptam esse*

decerptam esse: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο *scitote*

Carthagine: είναι απρόθετη αφαιρετική, επειδή είναι κύριο όνομα πόλης, ως επιρρηματικός προσδιορισμός, που δηλώνει τη στάση σε τόπο στο *decerptam esse*

oribus: αφαιρετική οργανική του μέσου στο *confidere*

vobis: δοτική προσωπική κτητική στο *est*

Punicum: επιθετικός προσδιορισμός στο *bellum*

utilitatis: γενική αντικειμενική στο *proditor*

cariorum: είναι κατηγορούμενο στο *patriam* λόγω του συνδετικού *esse*

esse: τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στο *decet*

3.β. *ut nos laudare eum debeamus* [Η εκφώνηση «ισοδύναμη εκφορά» ίσως δημιουργήσει πρόβλημα στους μαθητές, διότι η υποτακτική παραμένει και κατά τη μετατροπή. Δηλαδή κατά την εξάρτηση από το *fit* η υποτακτική διατηρείται, άσχετα προς τη σύνταξη του *debeo* με απαρέμφατο].

3.γ. *nobismet ipsis*

4.α.

«*cum omnes recentem esse dixissent*»: Είναι δευτερεύουσα χρονική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα *inquit*.

Εισάγεται με τον ιστορικό διηγηματικό *cum*, γιατί υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια πρόταση.

Δημιουργεί μια σχέση αιτίου-αιτιατού ανάμεσά τους. Είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου που υπάρχει στην υποτακτική.

Η υποτακτική είναι χρόνου υπερσυντέλικου, γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (*inquit*) και εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Ubi omnes recentem esse dixerunt (ή dixere)

qui pro republica cadat:

Είναι δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο *is*.

Εκφέρεται με υποτακτική λόγω έλξης από την υποτακτική της δευτερεύουσας ουσιαστικής συμπερασματικής πρότασης που προηγείται (*laudandus sit*)

4.β. *ne oribus urbis confisi sitis*

4.γ. *Cato monet eos ut fiduciam, quae nimia eis (illis) sit, deponant.*